

Kaç defter bitti sensiz

'Nâzım Hikmet'in Cep Defterlerinde Kavga, Aşk ev Şiir Notları (1937-1942)', **Yapı Kredi Yayınları**'nın 5000. kitabı olarak yayımlandı. Her defter başka bir zamanın anısını ve kalp ağrısını içeriyor

C. Hakkı ZARİÇ/ chzaric@gmail.com

Soyadı Kanunu 1934 yılında çıkarıldığında "Her Türk'ün öz adından başka soyadını taşıması" mecburi kılındı. "Soy sop" işlerinde olmayı aklından geçirmeyen, "hesap, nesep, kan" çağrışımlarından uzak duran Nâzım Hikmet soyadı almamakta ayak direyince, Piraye'ye kaldı bu iş.

Anlamı ya da çağrışımı olmayan bir sözcük seçti soyadı için Piraye. Defterlerine nicedir adını ya da adının baş harfini yazdığı

Piraye'nin yanına soyadını da yazacaktı artık Nâzım: Ran. Memleketin hapishanelerinde ve ranzalarında yatıp avlularında görüşü bekleyen şairin defterleri gün yüzüne çıktı nihayet. Evvel zamanda **sergilerde** görmüşlüğümüz vardı kimi sayfalarını. Bitimsiz ve destansı bir aşkın öznesi Piraye'nin koleksiyonundan defterler. Aşk var sayfalar arasında, içerideki şairin alacaklarını hesaplayıp ailesi için yapabileceklerine dair ayrıntılar. Mahkeme günleri, tahliye ümidi, gitmekle kalmak arasındaki çelişkiler...

Altı deftere sığmayan hayat

Altı defter boyunca zamanı, aşkı, kavgayı ve hayata kafa tutmayı not almış, çizmiş, karalamış, öfkelenmiş, yalnızlık çekmiş şair. İstanbul, Ankara, Çankırı ve Bursa hapishanelerinde sırdaş olmuş defterler Nâzım'a. Eski Türkçeyle de yazılmış sayfalar var Latin

alfabesiyle yazılmış sayfalar da. "Nâzım Hikmet'in Cep Defterlerinde Kavga, Aşk ev Şiir Notları (1937-1942)", **Yapı Kredi Yayınları**'nın 5000.

kitabı olarak yayımlandı. Her defter başka bir zamanın anısını ve kalp ağrısını içeriyor haliyle. Kimi zaman

BİR CÜMLE

Bu gün pazar/ bu gün beni ilk defa güneşe çıkardılar

Nâzım'ın Cep Defterlerinde Kavga, Aşk ve Şiir Notları

Kolektif
Yapı Kredi Yayınları
1064 sayfa

çoşkulu, kimi zaman geberesiye kederli sayfalar. Yanı sıra Handan Durgu bir de Zeyl yazmış defterler için.

Mahkemeler ve hapishaneler, yolculuklar ve bekleyişler, umut ve açlık, açlık grevi ve umut, alacakları ve arkadaşları şairin. Aşk dolu bir şairin defterleri; bazen hücrede, bazen gün ışığına şaşırarak. "Bugün Pazar" dizisiyle başlayan o şiire ve daha nice ayrıntıya tanık olmanın şöleni defterler.

Meselenin "esir düşmekte değil teslim olmamakta" gelip kilitlendiği gerçeği, kaldığı koğuşun krokisi ya da savaş yıllarında tutsak olmanın ve bir şey yapamamanın yağmasına tanık oluyoruz defterden deftere geçtikçe.

Bir zamanın kronolojisi olarak da okunabilir sayfalar. Boşluklar yanılmınsın, susmanın da bir erdemi ve boşluğu var elbet. Tasarımı Mehmet Ulusel'e ait defterlerin.

Memlekete yeniden bakmak için

Bakıp şaşırarak, derin nefes almak, iç çekmek, dünyaya dair söyleyeceklerini tekrar etmek, uzaklara bakıp şiir okumak için... Bir döneme, bir aşka, davaya, kavgaya ve özgürlüğe dair tutkuya tanık olmak için... Şairin kalbinde büyüyen insan manzaralarına ve memlekete yeniden bakmak için defterler. Tekmili birden...